

Veelgestelde vragen over Orange the World 2019

Wat is Orange the World?

Orange the World is de campagne van de Verenigde Naties tegen geweld tegen vrouwen. De campagne begint op 25 november, de Internationale Dag tegen Geweld tegen Vrouwen, en duurt tot 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens. De tussenliggende dagen worden de '16 Days of Action against Violence against Women' genoemd.

Wie organiseert dit in Nederland?

In Nederland werkt UN Women Nederland nauw samen met Zonta Nederland en de Unie van Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao om de campagne te coördineren. UN Women is de VN organisatie voor vrouwenrechten en gendergelijkheid, Zonta en de Soroptimisten zijn clubs van ambitieuze vrouwen die opkomen voor de rechten van vrouwen wereldwijd. Alle drie de organisaties drijven volledig op vrijwilligers in Nederland. Meer informatie over de organisaties is onderaan te vinden. UN Women neemt de nationale coordinatie grotendeels op zich, terwijl bijna honderd clubs van Zonta en de Soroptimisten lokale en regionale acties organiseren en gemeenten aanzetten tot deelname aan Orange the World. De Ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken verzorgen daarnaast een nationaal moment op 25 november.

Wat is de geschiedenis van de Orange the World campagne?

25 november is de datum waarop in 1960 de Mirabal zusters, drie zussen die stredden voor vrouwenrechten in de Dominicaanse Republiek, vermoord werden op last van het regime van dictator Rafael Tujillo. Sinds 1981 wordt er aandacht besteed aan het probleem van geweld tegen vrouwen op 25 november, en in het jaar 2000 werd deze datum door de Verenigde Naties officieel aangemerkt als de Internationale Dag tegen Geweld tegen Vrouwen. Inmiddels is de dag uitgegroeid tot 16 dagen van actie in meer dan 100 landen, waarbij sinds ongeveer 2014 het oranje uitlichten van een gebouw of object een vast onderdeel is. In de afgelopen jaren zijn iconische gebouwen en plekken zoals de Brandenburger Tor, de Sfinx, de Niagara Falls, Times Square en talloze parlementen, fonteinen, paleizen, bruggen en standbeelden oranje uitgelicht.

Sinds wanneer doet Nederland mee aan de Orange the World campagne?

In 2015 werd voor het eerst een gebouw oranje uitgelicht in Nederland. Voor een paar uur was het Vredespaleis in Den Haag oranje dat jaar. In 2016 werd het EYE gebouw in Amsterdam oranje uitgelicht door toenmalige Ministers Ploumen en Bussemaker. In 2017 was het de beurt aan Rotterdam, waar Burgemeester Aboutaleb samen met Minister Kaag de Erasmusbrug oranje uitlichtte. In 2018 werden voor het eerst gemeenten en provincies betrokken in Nederland; door de inzet van UN Women Nederland, Zonta Nederland en de Unie van Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao deden dat jaar al 25 gemeenten en vijf provincies mee. Achteraf vonden diverse gemeenten het jammer dat zij de gelegenheid gemist hadden. In 2019 hebben daarom alle gemeenten en provincies in Nederland op 25 mei, precies een half jaar voor de start van Orange the World, een uitnodiging gekregen om deel te nemen. Een enorm aantal gemeenten en provincies hebben deze uitnodiging gretig aangenomen. Meer dan 130 gemeenten en 7 provincies gaan in 2019 gezamenlijk meer dan 200

gebouwen en objecten oranje uitlichten om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen.

Waarom oranje?

Oranje is gekozen voor de internationale campagne omdat het de kleur van een zonsopgang is; het staat in de Orange the World campagne voor de dagenraad in een wereld zonder geweld tegen vrouwen. De campagne wordt dan ook positief ingestoken; we geloven dat het mogelijk moet zijn om die toekomst werkelijkheid te maken en met de kleur oranje vieren we dat moment. In Nederland heeft de kleur oranje uiteraard ook een andere betekenis, maar dat geldt voor de meeste andere landen niet. De kleur is gekozen voor een wereldwijde campagne in meer dan 100 landen.

Waarom is Orange the World een belangrijke campagne?

Minstens één op de drie vrouwen en meisjes wereldwijd krijgt te maken met geweld in haar leven. Dat kan fysiek, seksueel of psychisch geweld zijn. Op wereldschaal betekent dat dat een miljard vrouwen met geweld geconfronteerd wordt. Overigens blijft daarbij straatintimidatie nog buiten schot. Als dat meegenomen wordt heeft minimaal 80% van de vrouwen er last van, en in sommige landen ligt dat percentage nog hoger. Veel mensen zijn zich niet bewust van de omvang van het probleem, en met de Orange the World campagne willen wij hen graag bewuster maken, zodat zij deel van de oplossing willen worden. Nationale overheden, lokale overheden, vrouwen én mannen.

Waarom is het belangrijk dat Nederland hier aan mee doet?

Geweld tegen vrouwen komt overal voor, ook in Nederland. Onderzoek van het Fundamental Rights Agency (Europees onderzoeksinstituut) toont aan dat 45% van de Nederlandse vrouwen en meisjes geweld heeft meegemaakt. Dat dit cijfer hoger ligt dan het wereldwijde gemiddelde heeft een sneue reden; in Nederland ligt de drempel wat lager voor vrouwen om geweld te erkennen. In sommige landen is het zo normaal om door een partner geslagen te worden dat dit niet eens als geweld wordt aangemerkt. Hoe dan ook krijgt bijna de helft van de Nederlandse vrouwen met geweld te maken. Er komen gemiddeld 95.000 meldingen van huiselijk geweld per jaar binnen bij de politie. Er worden in Nederland dagelijks 5 aangiften van verkrachting gedaan, terwijl het gros van de gevallen nooit wordt gemeld. De schatting van het Centrum Seksueel Geweld is dat er ieder jaar 100.000 slachtoffers van seksueel geweld bijkomen in Nederland. Eén op de drie jonge vrouwen krijgt met cybergeweld te maken. Eén op de tien vrouwen wordt geconfronteerd met seksuele intimidatie op het werk. En jaarlijks worden ongeveer 40 vrouwen in Nederland vermoord door een partner of ex-partner. Reden genoeg om uitgebreid aandacht te besteden aan geweld tegen vrouwen.

Waarom is het belangrijk dat ook provincies en gemeenten hieraan meedoen?

Geweld tegen vrouwen en meisjes wordt vaak afgedaan als iets dat elders voorkomt. Elders in landen in Afrika en Azië. Elders in Zuid- of Oost-Europa. Elders in de grote stad. Elders onder mensen met een kwetsbare sociaal-economische positie. Veel mensen denken dat het in hun omgeving niet voorkomt. Dat hebben ze fout. Geweld tegen vrouwen en meisjes komt overal voor, in alle landen ter wereld, in alle gemeenten, in alle lagen van de bevolking. Iedereen kent minstens een aantal

vrouwen die geweld hebben meegemaakt, ook al vertellen ze dat niet omdat er een taboe op rust. Daarom is het enorm belangrijk dat we op alle niveaus aangeven dat we erkennen dat geweld tegen vrouwen plaatsvindt en dat we vinden dat dit moet stoppen; op internationaal, nationaal, provinciaal en lokaal niveau.

Welke gemeenten doen er allemaal aan mee?

In 2018 deden er voor het eerst gemeenten mee aan Orange the World. Dat waren toen 26 gemeenten, en vijf provincies. Dit jaar is het aantal deelnemende gemeenten minstens vervijfvoudigd. Op 22 november stond de teller op 131 deelnemende gemeenten en 7 deelnemende provincies, naast vele maatschappelijke organisaties die evenementen organiseren. Een actueel overzicht van deelnemende gemeenten is te vinden op <http://www.orangetheworld.nl>.

Wat gebeurt er verder tussen 25 november en 10 december?

Orange the World is een wereldwijde campagne waar minimaal 100 landen aan deelnemen. Zoals gezegd worden er vele gebouwen en objecten oranje uitgelicht, maar daarnaast vinden ook allerhande andere activiteiten plaats. Van debatten en tentoonstellingen tot graffiti, flashmobs en demonstraties met duizenden mensen. En net over de grens in Duitsland gaan alle lokale bakkers hun brood verpakken in speciale Orange the World broodzakken tijdens de 16 Days. In Nederland worden ook allerlei creatieve events voorbereid. Er zijn tentoonstellingen, muziekoptredens, dameskoren die speciale liederen zingen, stadsdichters die speciale gedichten componeren, Orange Walks met oranje lampionnen, straatenquêtees over seksuele intimidatie, gastcolleges voor studenten en diverse andere activiteiten.

Wat zou er moeten gebeuren om geweld tegen vrouwen te bestrijden?

Om geweld tegen vrouwen en meisjes te stoppen moeten we een cultuurverandering teweeg brengen. Dat krijgen we alleen voor elkaar als we allemaal investeren. Vrouwen én mannen én overheden op alle niveaus. We moeten investeren in vrouwen, door hen serieus te nemen als ze geweld of intimidatie melden, door hen te informeren over hun rechten en door te zorgen dat ze veilige en goede manieren hebben om hulp te vinden. We moeten investeren in mannen en jongens, door hen op vroege leeftijd duidelijk te maken wat geweld tegen vrouwen teweeg brengt en hoe zij kunnen voorkomen dader te worden, en door hen te betrekken als belangrijke medestanders om het denigreren en objectiveren van vrouwen uit te bannen en andere mannen aan te spreken die zich daar schuldig aan maken. En we moeten veel meer middelen investeren in het bestrijden van geweld tegen vrouwen en meisjes wereldwijd en in Nederland. Het Orange Trust Fund to End Violence against Women is het enige wereldwijd werkende fonds ter bestrijding van geweld tegen vrouwen. Het is ook het grootste fonds. Toch kan maar 4% van de geschikte aanvragen voor projecten bij het fonds gefinancierd worden. Wegens geldgebrek moet 96% van de aanvragen afgewezen worden. Het Trust Fund heeft inmiddels zo'n 20 miljoen vrouwen en meisjes geholpen in de afgelopen 20 jaar, maar aangezien een miljard vrouwen en meisjes met geweld geconfronteerd wordt blijft het een druppel op een gloeiende plaat als niet meer geïnvesteerd wordt.

Welke cultuuromslag is nodig om geweld tegen vrouwen te bestrijden?

De aanpak van geweld tegen vrouwen bestaat traditioneel vooral uit het aanspreken van vrouwen. Aan meisjes wordt nog altijd vaak aangeraden om niet te provocatieve

kleding te dragen, niet alleen in het donker te lopen of te fietsen, niet te dronken te worden, een verkrachtingsfluitje bij zich te dragen of weerbaarheidstrainingen te volgen. Het bizarre daarvan is dat daarmee niet alleen het probleem, maar ook de oplossing op het bordje van vrouwen wordt geschoven. Vrouwen en meisjes moeten voorkomen dat ze verkracht worden, in plaats van dat mannen en jongens ervoor zorgen dat zij geen dader worden. Hetzelfde gebeurt regelmatig met slachtoffers van huiselijk geweld; zij zijn meestal degenen die het huis verlaten, vaak met kinderen. Zij zijn degenen die de geweldsspiraal moeten doorbreken. Het aandeel van mannen blijft daarbij vaak onzichtbaar. Dat is zelfs ingebakken in ons taalgebruik over geweld tegen vrouwen. 'Eén op de drie vrouwen krijgt met geweld te maken' zeggen we. Maar wat we bedoelen is 'Mannen gebruiken geweld tegen één op de drie vrouwen'. Of 'Per dag komen vijf meldingen van verkrachting binnen bij de politie, terwijl naar schatting dagelijks 300 gevallen van seksueel geweld plaatsvinden'. Terwijl we bedoelen 'Iedere dag verkrachten of randen bijna 300 mannen een vrouw of meisje aan, waarvan vijf slachtoffers melding durven te doen.' We moeten mannen en jongens betrekken, en dan niet (alleen) als potentiële daders, maar vooral ook als potentiële medestanders, om er samen voor te zorgen dat niemand geweld tegen vrouwen en meisjes acceptabel vindt, laat staan stoer of cool.

Wat kunnen gemeenten doen?

Gemeenten kunnen diverse vormen van geweld steviger aanpakken. Zij kunnen bijvoorbeeld Safe Streets gemeente worden en meer actie ondernemen om straatintimidatie te bestrijden, door publiekscampagnes, ingrepen in de openbare ruimte en het trainen van bijvoorbeeld buschauffeurs en horecapersoneel op het herkennen en aanpakken van seksuele intimidatie. Ook kunnen gemeenten meer werk maken van het voorlichten van mannen en jongens, door bijvoorbeeld projecten op scholen te stimuleren zodat seksuele intimidatie en geweld besproken kan worden in voorlichtingslessen.

Wat kan de nationale overheid doen?

Er moet veel meer geïnvesteerd worden in het bestrijden van geweld tegen vrouwen. Het is bizar dat je in Nederland voor je veiligheid beter een militair dan een vrouw kunt zijn. In de periode 2000 tot en met 2017 zijn er in totaal 39 Nederlandse soldaten gesneuveld. In diezelfde periode werden maar liefst 760 vrouwen in Nederland vermoord door hun partner of ex-partner. Een andere vergelijking is met de slachtoffers van terrorisme. Tussen 2000 en 2017 zijn in totaal 10 Nederlanders slachtoffer geworden van terrorisme. Toch wordt er 250 miljoen per jaar besteed aan terrorismebestrijding, en slechts een fractie daarvan aan het bestrijden van geweld tegen vrouwen. We vinden zeker dat terrorisme bestreden moet worden, en dat we moeten voorkomen dat militairen sneuvelen, maar we vinden het reuze vreemd dat er in verhouding zo weinig wordt geïnvesteerd in het aanpakken van een probleem dat bewijsbaar een veel groter aantal Nederlandse slachtoffers claimt dan terrorisme of zelfs oorlog: geweld tegen vrouwen en meisjes.

Wat kun je doen als je slachtoffer bent?

Als je slachtoffer van fysiek, seksueel of psychisch geweld bent, of straatintimidatie meemaakt, maak dan altijd melding bij de politie. Je kunt zelf kiezen of je er een aangifte van wilt maken of het bij een melding wilt houden. Een melding is heel belangrijk om de omvang van het probleem duidelijk te maken, en om ervoor te helpen

zorgen dat het andere vrouwen niet overkomt. Je kunt voor hulp ook bellen of chatten met het Centrum Seksueel Geweld op telefoonnummer 0800-0188, je kunt Slachtofferhulp bellen op telefoonnummer 0900-0101 en je kunt melding van huiselijk geweld maken bij Veilig Thuis via telefoonnummer 0800-2000.

Wat kan ik zelf doen?

Iedereen kan helpen, op allerlei manieren. Je kunt in je eigen omgeving het gesprek aangaan, op een open manier. Bijvoorbeeld door zelf je eigen verhalen over straatintimidatie of andere vormen van geweld te delen met vrouwen in je omgeving en zo anderen de ruimte te bieden ook hun ervaringen te delen. Als je meer dan drie vrouwen kent, kun je ervan uitgaan dat je iemand kent die iets heeft meegemaakt. Je kunt helpen door vrouwen en meisjes die iets vertellen over seksueel, fysiek of psychisch geweld altijd serieus te nemen. Je kunt helpen, als vrouw of man, door de mannen in je omgeving aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor de oplossing. En je kunt een bijdrage leveren aan de programma's en projecten om geweld tegen vrouwen en meisjes wereldwijd te bestrijden met een donatie aan het Orange Trust Fund via www.unwomen.nl/donatie-orange-trust-fund/. Zoals hierboven beschreven kampt het fonds met een groot gebrek aan middelen om het gigantische probleem van geweld tegen vrouwen aan te pakken. Met iedere 10 euro kan er een meisje deelnemen aan een programma, zodat ze geïnformeerd wordt over haar rechten en hoe ze die kan invoeren als dat nodig is. Met een tientje per maand help je dus al 12 vrouwen en meisjes aan een betere toekomst.

Wat gebeurt er met het ingezamelde geld voor het Orange Trust Fund?

Van het ingezamelde geld besteden we 25% aan projecten in Nederland. De middelen worden besteed aan acties als de Orange the World campagne en de HeForShe campagne waarmee mannen en jongens worden betrokken bij gendergelijkheid en het bestrijden van geweld tegen vrouwen. UN Women Nederland is een organisatie die drijft op vrijwilligers, inclusief het management team, het hele bedrag gaat dus naar de campagnes. 75% van de donaties gaat naar de projecten in de landen waar dat het hardst nodig is. Daar voeren de veldkantoren van UN Women projecten uit, zoals de oases in vluchtelingenkampen waar vrouwelijke vluchtelingen zichzelf bijvoorbeeld eindelijk veilig kunnen wassen en hun kinderen kunnen verzorgen, en waar ze vaardigheden kunnen leren om economisch onafhankelijk te zijn van mannen, ook binnen het kamp.

Hoe kom ik aan een Orange Pin?

De Orange Pin, in de vorm van een oranje handje in een stopteken, is de manier om de laten zien dat ook jij de strijd tegen geweld tegen vrouwen steunt. Iedereen die 10 euro of meer doneert via <https://www.unwomen.nl/donatie-orange-trust-fund/> krijgt de Orange Pin thuisgestuurd. De Pin is ook een geweldig Sinterklaas of Kerst kadootje; daarmee kun je iemand die zelf alles al heeft een prachtig kado bieden. Ze geven zo één vrouw of meisje de kans om zich te ontworstelen aan geweld, of daar niet in terecht te komen.

Mogen alleen vrouwen meedoen?

Uit bovenstaande moge duidelijk zijn dat iedereen mee mag doen! Mannen en jongens zijn expliciet uitgenodigd om hun steentje bij te dragen. We kunnen de hele wereld niet veranderen als maar de helft van de wereld zich daarvoor inzet. Vrouwen

en mannen hebben elkaar nodig, uiteindelijk moeten we samen naar die toekomst met die oranje dagenraad in een wereld zonder geweld tegen vrouwen en meisjes.

Meer informatie?

Meer informatie over de Orange the World campagne in Nederland is te vinden op <http://www.orangetheworld.nl>. Daar staat onder andere een kaart van Nederland waarop is aangegeven welke acties er plaatsvinden dit jaar. Meer informatie over de wereldwijde campagne is te vinden op <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/end-violence-against-women>. Foto's van de wereldwijde campagne vorig jaar zijn te vinden op <https://www.flickr.com/photos/unwomen/albums/72157702548371081>

UN Women Nederland is de Nederlandse tak van UN Women, de organisatie van de Verenigde Naties voor vrouwenrechten en gendergelijkheid. UN Women zet in de VN politieke druk op regeringen om wetten en beleid aan te passen en voert in meer dan 90 landen projecten en programma's uit om economische zelfstandigheid en vrouwelijk leiderschap te bevorderen, geweld tegen vrouwen en meisjes te bestrijden, de rol van vrouwen in vrede en veiligheid te vergroten en humanitaire noodhulp aan vrouwen en meisjes in vluchtelingensituaties te bieden. Meer informatie op <http://www.unwomen.nl>.

De Unie van Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curacao is onderdeel van een wereldwijd netwerk van vakvrouwen. Er zijn 100 clubs in Nederland, die werken aan het verbeteren van de levens en positie van vrouwen en meisjes door opleidingen en training, empowerment en het vergroten van kansen. Meer informatie op <http://www.soroptimist.nl>

Zonta International is wereldwijde serviceorganisatie van vrouwen met een zelfstandig beroep of een leidinggevende positie in een bedrijf of organisatie, en viert dit jaar haar 100 jarig bestaan! Zontians wereldwijd strijden nog steeds voor gelijke rechten van vrouwen, bieden hulp aan kansarme vrouwen en stimuleren actieve deelname van vrouwen aan het maatschappelijke- en beroepsleven. Meer informatie op <http://www.zontanederland.nl>.